

NATIONAL UNIVERSITY OF LESOTHO

FACULTY OF HUMANITIES

DEPARTMENT OF ENGLISH

BA 1st SEMESTER EXAMINATIONS

JMS 1110 – FUNCTIONAL SESOTHO

PHEREKHONG 2024

LINEPO: 75

NAKO: 3 HRS

LITEMOSO:

- Balisisa litemoso tsena hantle esitana le tse tlang pele ho lipotso pele u araba lipotso.
- Araba lipotso tse **THARO (3)**.
- U ka qala ka potso ea khetho ea hau empa likaroloana tsa potso li se lobokanngoe.
- Lipotsong tse telele (essays), bolelele ba karabo ea potso ka 'ngoe bo se fete maqephe a mabeli.
- Mokhoa oo lipotso li nomoriloeng ka oona o se fetoloe.
- Hot tla ba le linepo bakeng sa ngolo e nepahetseng le mokhoa oa ho beha litaba (setaele).

POTSO EA 1

- a) Tlaleho (Feedback) ke mothati (stage) oa hoqetela methating ea mamelo (listening stages). Hlalosa hore na puo ea Sesotho e bohlokoa joang mabapi le tlaleho kapa ho tlaleha. (5)
- b) Joaloka moqolotsi le mophatlalatsi oa litaba, bolela mekhoha e mene (4) eo u ka mamelang ka eona. (4)
- c) Hlalosa se etsahalang mokhoeng ka mong ho eo u e boletseng. (8)
- d) Ke lintho life tse 'ne (4) tse ka u sitisang ho mamela ha u qolotsa litaba? (4)
- e) Bolela melemo e mene (4) ea ho mamela joaloka moqolotsi le mophatlalatsi oa litaba. (4)

[25]

POTSO EA 2

- a) U ipapisitse le mosebetsi oa hao oa bophatlalatsi ba litaba, hlalosa tsebo-ketso (skill) ena, ho bua (speaking). (4)
- b) Bolela u be u hlalose lintho tse 'ne (4) tseo u li hlokang hore u tsebe ho bua hantle mosebetsing ona oa bophatlalatsi ba litaba. (12)
- c) Lipolelong tse latelang, ho na le liphoso tsa puo tseo baphatlalatsi ba litaba ba atisang ho li etsa ha ba bua. Lokisa liphoso tseo:
 - i) Baithuti ba selemo sa pele, ke bona bao e leng hore ba ngola lihlahlobo tsa bona.
 - ii) Mapolesa a Maseru a thotse ka boomo tlas'a borokho.
 - iii) Ha li eme li botse!
 - iv) Ba entse mosebetsi o motle bona boo!
 - v) Hangata ho feta hanyane, batho ba utloa seo ba se ratang, e seng seo sebui se se buang.
 - vi) Hejoa sepolesa sa bonahala ka bongata mapatlelong a litoropo nakong ena ea selemo.
 - vii) Ho itsoe ba eme hanyane ha ba fihla monanang.
 - viii) Tlooe re tl'o mamela litaba tsena tsa bohlokoa hle.
 - ix) Ke libapali tse peli tsa Matlama tse tla nka karolo papaling ea Moqebelo. (9)

[25]

POTSO EA 3

A k'u fane ka tlaleho ea taba ea bohlokoa eo u e fumaneng e amanang le le leng la mafapha ana kahar'a sechaba: lipolotiki, moruo, bochaba, bolumeli kapa mahlale. Tlaleho ea hao e be kamoo u neng u tla e teka kateng leha e ba u ne u e fetisa ka molomo. [25]

POTSO EA 4

Puo ea bophatlalatsi e ikhethile ka mantsoe le lipolelo tseo e li sebelisang. Lipolelong tse letelang, lokisa moo ho sheletsoeng mola ka ho ngola ka puo e nepahetseng ea bophatlalatsi ba litaba.

- a) Litaba tsena u li qoqeloa ke Pere Perekisi. Pele ke li-headache tsa rona. (3)
- b) Sekolo se Phahameng sa C.K., ho thoe se sebelitse hantle lipapaling tsa ho raha bolo tsa mants'ano tsa Tikoloho e Bohareng ea Maseru. (4)
- c) Lipapali tsena ho mameloa li ne li tšoaretsoe Lebaleng la Setsoto kapel'a babohi ba bangata ho hlanya. (3)
- d) Ha C.K. e ntse e teteka tlhoho ea bona, baithuti ba Sekolo se Seholo sa Sechaba bona, ba ne ba ja toy-toy e matla, ba bile ba entse lihele monyakong o moholo oa sekolo seo. (4)
- e) Limpimpi tsa rona li hoeshetsa hore ho tsekoa chelete ea khoeli le khoeli eo baithuti ba e-song ho e fumane ho tsoa NMDS. (4)
- f) Litaba li emisa mona, ho latela malinyane a tsona ka hora ea boraro thapama. (2)
- g) Litlholisano tsa COSAFA li tla nka sebaka linaheng tse fapaneng mafelong ana a beke. Papali e lipakeng tsa sehlopha sa bolo ea maoto sa bashemane sa naha ea Lesotho Likoena, le sa Aforeka Boroa Bafana-Bafana, e tla etsahala ka Moqebelo. (4)
- h) Barati ba bolo ea maoto ba ka mamela papali ena Se-ea-le-moeeng sa Lesotho kaha e tla hasoa ka kotloloho ha e ntse e tsoela-pele. (1)

[25]